

**EXPEDIENT DE DELIMITACIÓ
D'ENTORN DE PROTECCIÓ**

CASA CALVET

BARCELONA   (BARCELONÈS)

SUMARI

1. Preàmbul i objectius

2. Memòria

2.a. Memòria històrica i arquitectònica

2.b. Bibliografia

3. Règim de protecció

3.a. El monument. Definició i delimitació

3.b. L'entorn de protecció

3.b.1. Delimitació

3.b.2. Justificació

3.b.3. Criteris d'intervenció

3.c. Normativa

3.c.1. Marc legal

3.c.2. Règim d'autoritzacions del Departament de Cultura

4. Annex

4.a. Documentació planimètrica

4.b. Documentació fotogràfica

5. Crèdits

1. Preàmbul i objectius

El monument objecte d'aquest expedient de delimitació d'entorn de protecció és la Casa Calvet, situada al carrer Casp núm. 48, al municipi de Barcelona (Barcelonès).

Aquest element està considerat bé cultural d'interès nacional, en la categoria de monument històric, d'acord amb el que disposa la Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català.

La Casa Calvet va ser declarada monument històric-artístic per Decret de 24-07-1969, BOE 20-08-1969 i consta inscrita al Registre Estatal de Béns d'Interès Cultural amb el número R-I-51-3819.

L'interès del monument ve motivat perquè és portador de valors històrics, arquitectònics i artístics que el fan mereixedor de gaudir d'una protecció adient.

La seva singularitat rau en el seu valor arquitectònic, artístic, en el seu disseny innovador i en el seu valor com a fita paisatgística d'interès dins del marc urbà que li dona suport.

Totes aquestes consideracions fan necessari establir la delimitació d'un entorn del monument per tal que aquest disposi d'una protecció integral i possibiliti l'equilibri harmònic entre el monument i l'entorn urbà que l'envolta.

La finalitat dels entorns de protecció dels monuments té una doble direcció: d'una banda, si les edificacions o el paisatge de l'entorn donen un suport ambiental harmònic al monument, l'entorn té una funció de preservació; de l'altra, si les edificacions de l'entorn no aporten un especial suport ambiental al monument, l'entorn de protecció té una funció preventiva, atès que és un mecanisme de control de les futures intervencions que puguin fer-se en les zones més pròximes al monument, per tal d'evitar que aquestes puguin afectar negativament als valors o la contemplació del monument.

2. Memòria

2.a. Memòria històrica i arquitectònica

La Casa Calvet va ser construïda per Gaudí entre els anys 1898 i 1900 per als hereus de Pere M. Calvet, fabricant de teixits, en una finca que la família Calvet havia comprat l'any 1897. La data del projecte és del 29 de març del 1899, tot i que les obres havien començat a l'agost del 1898. L'any 1900 va obtenir el premi de l'Ajuntament de Barcelona al millor edifici de l'any. La casa fou venuda l'any 1927 a Joan Boyer i Vilaseca.

És un edifici entre mitgeres, amb el soterrani i la planta baixa destinats a magatzem i oficines, i quatre plantes amb dos habitatges a cadascuna.

El projecte es basa en l'organització habitual de la casa de veïns de l'Eixample de Barcelona, segons un tipus ja plenament consolidat aleshores, amb dos habitatges per planta al voltant de quatre celoberts i de la caixa d'escala i amb dues façanes: una al carrer i una altra al pati interior.

A la façana principal, Gaudí posà a prova les possibilitats que li oferia l'art barroc: les columnes de la planta baixa, l'ornamentació de la tribuna de la planta noble i de balcons, el mateix tractament de la pedra, el coronament doblement curvilini de l'edifici. El repertori barroc apareix també al vestíbul i a l'escala principal.

El sector més personal i creatiu de Gaudí a la Casa Calvet és la façana posterior, que no té cap referència estilística, però que desenvolupa una solució original al problema de les galeries, fet que l'apropa a la funcionalitat de les façanes racionalistes.

Per a la Casa Calvet, Gaudí dissenyà una extensa gamma de mobles de fusta de roure per al despatx, realitzat per Casas i Bardés, i entapissats per al pis principal, on vivien els propietaris. El treball de forja és de Lluís Badia, i la pedra artificial, de Salvador Boada.

2.b. Bibliografia

Antoni Gaudí (1852-1926). Fundació Caixa de Pensions, 1985.

BASSEGODA NONELL, J. *El gran Gaudí*, Sabadell, Editorial AUSA, 1989.

BOHIGAS, O. *Reseña y catálogo de la arquitectura modernista*, 2 vol., reedició corregida i ampliada, Barcelona, Ed. Lumen, 1983.

Catàleg del patrimoni arquitectònic històric-artístic de la ciutat de Barcelona, Barcelona, Ajuntament de Barcelona, 1987.

HERNÁNDEZ/CROS, J.E., MORA, G. i POUPLANA, X. *Guía de Arquitectura de Barcelona*, Barcelona, Publicacions COACB, La Gaya Ciència, 1973.

MARTORELL, J. *Arquitectura moderna: la casa de los sres. Calvet en la calle de Caspe*. Barcelona, La Hormiga de Oro, núm.35, 1, pàg. 556-559, setembre 1906.

SOLÀ-MORALES, I. *DE Gaudí*, Barcelona, Ed. Polígrafa, 1983.

VIGNOLA, J. *DE La casa de los sres. Calvet*, a Hispania, núm. 68, pàg. 439-441, Barcelona, 15 desembre 1901.

Adreces d'Internet

<http://www.gaudi2002.bcn.es>

<http://cultura.gencat.es>

<http://beg.gencat.es>

<http://www.coac.es/COAC/centredocumentacio/biblio/bcatabcn.shtml>

3. Règim de protecció

3.a. El monument. Definició i delimitació

La Casa Calvet, a Barcelona es considera bé cultural d'interès nacional, en la categoria de monument històric, d'acord amb el que disposa la Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català.

Es considera monument:

L'edificació conformada per la finca del carrer Casp número 48 i el seu subsòl.

3.b. L'entorn de protecció

3.b.1. Delimitació

La Llei 9/1993, en el seu article 11.1.b), estableix l'opció de delimitar l'entorn necessari per a la protecció adequada del bé, constituït per l'espai que li dóna suport ambiental. Atesa la conveniència de fer-ne ús per tal de potenciar la protecció integral del monument, es defineix l'àrea delimitada com a entorn de protecció de la Casa Calvet, a Barcelona (Barcelonès), tot valorant i tenint en compte els següents conceptes:

- a) Interès social: per tal de permetre la visualització del bé immoble des dels espais accessibles.
- b) Valoració paisatgística: s'ha estudiat i valorat la relació del bé immoble amb el paisatge, la seva silueta i altres components bàsics com les edificacions adjacents, xarxa viària, espais lliures, topografia i elements pertorbadors.
- c) Anàlisi de l'ordenació territorial i urbanística: s'ha estudiat i valorat la zona urbana actual, la històrica, les previsions conegudes de desenvolupament futur, la vialitat i les parcel·lacions així com la qualificació urbanística.
- d) Documentació històrica gràfica i documental: que ha permès conèixer i valorar la relació del bé immoble amb el territori a través del temps i conèixer l'evolució del paisatge, i de les edificacions de l'entorn.
- e) Anàlisi de l'espacialitat entesa com l'estudi dels àmbits existents i les incidències que poden tenir les noves actuacions previstes pel planejament i previsibles, així com la incidència de les noves actuacions no previstes pel planejament.
- f) Anàlisi arquitectònica: que ha permès conèixer i estudiar les preexistències de tipologies, materials, façanes, color, textures, proporcions de buits i obertures, etc.
- g) Anàlisi de la xarxa viària i les infraestructures de transport actuals i previstes, i de les incidències que tenen en el paisatge el seu traçat, materials i textures d'execució i elements de senyalització així com les zones de vianants i les àrees d'aparcaments actuals i futures.
- h) Valoració dels components sentimentals per a la població com són els visuals, itineraris i ambients habituals així com els espais d'especial rellevància o interès; i l'estat de conservació i usos de les edificacions i dels espais públics i privats de l'entorn.

Direcció General del Patrimoni Cultural

Aquesta llista de conceptes tot i que és llarga, no és exhaustiva, però és un recull d'aquells aspectes que s'han considerat bàsics. Nombrosos factors incideixen i poden incidir i cal tenir-los present per aconseguir que aquest bé immoble es pugui transmetre en les millors condicions a les generacions futures.

Un cop analitzats i valorats aquests factors en base a la documentació recollida i prèvia observació del lloc, s'ha fixat l'àrea delimitada com a entorn de protecció.

La delimitació d'entorn té com a finalitat controlar la relació entre la Casa Calvet i els espais i edificis que la envolten per tal de mantenir els invariants que caracteritzen el teixit urbà on es troba.

Ordre de prelación: en cas de contradicció preval la referència gràfica a qualsevol altra.

L'entorn de protecció de la Casa Calvet consta grafiat en el plànol número 0 del present expedient, té forma irregular i inclou els següents elements urbans:

- Carrer de Casp
  - Finca núm. 33A
  - Finca núm. 33B
  - Finca núm. 46: Casa Salvadó. Aquesta finca està inclosa en el Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic (PEPPA) i Catàleg del districte 2 (Eixample) de l'Ajuntament de Barcelona, amb el número d'element 48 i nivell de protecció B (BCIL).
  - Finca núm. 48: Casa Calvet
  - Finca núm. 50

- I tots els espais públics (carrers, voreres) i privats inclosos dintre del perímetre de l'entorn, així com el seu subsòl.

3.b.2. Justificació

El fet que aquest edifici estigui declarat bé cultural d'interès nacional i no disposi d'entorn de protecció específicament delimitat, aconsella la definició d'aquesta figura com el millor instrument per a garantir la pervivència dels seus múltiples valors culturals en les millors condicions possibles.

Aquesta figura legal considera i incorpora, des de la seva pròpia definició, les interaccions del monument amb cada un dels elements urbans del seu entorn, així com la relació entre ells. És, doncs, una eina de protecció global, valorativa de la realitat, amb la clara intencionalitat de conservar en les millors condicions possibles el llegat patrimonial inherent al monument.

Direcció General del Patrimoni Cultural

La materialització d'aquestes intencions vol assolir l'equilibri entre la necessitat de crear una àrea de protecció al voltant del monument que garanteixi suficientment el control sobre el seu entorn i la voluntat de no afectar més espais dels estrictament indispensables per a la seva correcta percepció.

El criteri per a definir l'entorn es basa en la especificitat de la trama urbana on es troba, dintre de una illa de l'eixample Cerdà i la posició de centralitat que ocupa l'edifici en la façana de la mateixa. L'amplada del carrer fa que les visuals de la façana del monument tinguin una perspectiva limitada pel que fa als possibles angles d'observació, de manera que, per garantir la conservació de les visuals de l'edifici des de qualsevol dels punts de vista possibles des de l'espai públic, es considera necessari incloure a l'entorn les finques adjacents a l'edifici i les confrontants. Amb aquesta delimitació queda assegurada la coherència de l'entorn proper a l'edifici.

D'acord amb aquest principi general, es justifiquen tot seguit cada una de les finques incloses a l'entorn :

- Carrer de Casp:
  - Finca núm. 33A: situada davant del monument, la seva façana té una incidència visual directe en relació a la del monument, especialment quan s'observa l'edifici circulant pel carrer de Casp.
  - Finca núm. 33B: pel mateix motiu esmentat a la finca anterior.
  - Finca núm. 46: "Casa Salvadó". S'afegeix al motiu anterior, el fet de ser adjacent a la Casa Calvet, per la qual cosa qualsevol intervenció té una implicació encara més directe sobre el monument.
  - Finca núm. 48: finca de la pròpia Casa Calvet
  - Finca núm. 50: pels mateixos motius esmentats a la finca núm. 46.

Per altra banda no es considera necessari la delimitació d'un entorn de protecció més ampli pel fet que aquest element està inclòs en el Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic (PEPPA) i Catàleg del districte 2 (Eixample) de l'Ajuntament de Barcelona, aprovat i vigent des del mes de maig de l'any 2000, amb el número d'element 49 i nivell de protecció A, el màxim possible. El Pla General Metropolità (PGM) també qualifica aquest element amb categoria 13a(p).

Aquesta concurrència de figures de planejament urbanístic de caire proteccionista es juxtaposen i complementen amb la present delimitació, de manera que queda garantida la conservació dels elements des dels diferents àmbits de competència de les administracions implicades.

El subsòl de l'entorn s'inclou també als efectes previstos per l'article 179 punts 1 i 2 del Decret Legislatiu 1/2005, de 26 de juliol, pel qual s'aprova el text refós de la Llei d'Urbanisme. És a dir, també per prevenir futures actuacions que poden malmetre tant la visualització del mateix monument com representar un risc per a la seva integritat física i ambiental.

3.b.3. Criteris d'intervenció

D'acord amb el que estableix l'article 35.3 de la Llei 9/1993 del patrimoni cultural català, el volum, la tipologia, la morfologia i el cromatisme de les intervencions en els entorns de protecció dels béns immobles d'interès nacional no poden alterar el caràcter arquitectònic i paisatgístic de l'àrea ni pertorbar la visualització del bé. En els entorns dels immobles d'interès nacional és prohibit qualsevol moviment de terres que comporti una alteració greu de la geomorfologia i la topografia del territori i qualsevol abocament d'escombraries, runa o deixalles.

3.c. Normativa

3.c.1. Marc legal

- **Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català.**
DOGC de 11-10-93
- **Sentència del Tribunal Constitucional 17/1991**, de 31 de gener, en recurs d'inconstitucionalitat promogut per la Generalitat de Catalunya contra determinats preceptes de la Llei 16/1985.
BOE de 25-02-91
- **Decret 15/1990**, de 9 de gener, sobre les **Comissions del Patrimoni Cultural del Departament de Cultura.**
DOGC de 31-01-90
- **Decret 267/1991**, de 25 de novembre, **sobre la declaració dels béns d'interès cultural i l'inventari del patrimoni cultural moble de Catalunya.**
DOGC de 20-12-91
- **Decret 102/1994**, de 3 de maig, **sobre la composició i el funcionament del Consell Assessor del Patrimoni Cultural Català.**
DOGC de 11-05-94
- **Decret 138/1994**, de 30 de maig, pel qual s'adeqüen a la Llei 30/1992, de 26 de novembre, els **procediments de la competència del Departament de Cultura.**
DOGC de 01-07-94
- **Llei 30/1992**, de 26 de novembre, **de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú**
BOE de 27-11-92
modificada per la **Llei 4/1999**
BOE de 14-01-1999
- **Decret 276/2005**, de 27 de desembre, sobre les **Comissions Territorials del Patrimoni Cultural del Departament de Cultura.**
DOGC de 30-12-2005

3.c.2. Règim d'autoritzacions del Departament de Cultura

Pel que fa als immobles inclosos dins els entorns de protecció dels béns culturals d'interès nacional, el règim d'autoritzacions està regulat pels següents articles de la Llei 9/1993 del patrimoni cultural català:

Article 33. Planejament urbanístic

.../...

2. En el cas dels conjunts històrics, les zones arqueològiques, les zones paleontològiques, els llocs històrics i les zones d'interès etnològic i **en el cas dels entorns de protecció de qualsevol bé cultural d'interès nacional**, l'ajuntament corresponent ha d'elaborar un instrument urbanístic de protecció o adequar-ne un de vigent. L'aprovació d'aquests instruments de planejament requereix l'informe favorable del Departament de Cultura.

Article 34. Autorització d'obres

1. Qualsevol intervenció que es pretengui realitzar en un monument històric, un jardí històric, una zona arqueològica o una zona paleontològica d'interès nacional ha d'ésser autoritzada pel Departament de Cultura, en el termini que sigui establert per reglament, prèviament a la concessió de la llicència municipal.
2. En el cas de les intervencions en béns culturals d'interès nacional altres que els esmentats en l'apartat 1 i **en tots els entorns de protecció**, l'autorització del Departament de Cultura només és preceptiva mentre no hagin estat aprovats els instruments de planejament a què fa referència l'article 33.2.

.../...

4. La potestat del Departament de Cultura a què fan referència els apartats 1 i 2 s'ha d'exercir en el marc dels criteris bàsics i generals fixats per l'article 35 i dels criteris específics que pot contenir cada declaració, sens perjudici del marge d'apreciació discrecional necessari per a valorar en cada supòsit la compatibilitat de la intervenció projectada amb la preservació dels valors culturals del bé.

.../...

4. Annex

4.a. Documentació planimètrica

Plànol nº 0 : Delimitació de l'entorn de protecció

E: 1/1.000

4.b. Documentació fotogràfica

- 01.- Vista carrer de Casp des de xamfrà amb carrer de Roger de Llúria
- 02.- Vista carrer de Casp des de xamfrà amb carrer de Roger de Llúria
- 03.- Front de façana carrer de Casp
- 04.- Entorn proper Casa Calvet
- 05.- Tribuna façana principal
- 06.- Façana principal
- 07.- Part inferior façana en direcció sudoest
- 08.- Vista frontal part superior façana principal
- 09.- Part superior façana principal
- 10.- Detall façana
- 11.- Vista general façana principal des del nord
- 12.- Vista carrer de Casp des de xamfrà amb carrer Bruc

Font: Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació,
Àrea de Planificació i Acció Territorial

01

Vista carrer de Casp des de xamfrà amb carrer de Roger de Llúria

02

Vista carrer de Casp des de xamfrà amb carrer de Roger de Llúria

03

Front de façana carrer de Casp

04

Entorn proper Casa Calvet

05

Tribuna façana principal

06

Façana principal

07

Part inferior façana en direcció sudoest

08

Vista frontal part superior façana principal

09

Part superior façana principal

10

Detall façana

11

Vista general façana principal des del nord

12

Vista carrer de Casp des de xamfrà amb carrer Bruc

5. Crèdits

L'expedient de delimitació d'entorn de protecció a favor de la **Casa Calvet, a Barcelona** (Barcelonès), ha estat redactat per la Direcció General del Patrimoni Cultural.

Direcció: Elsa Ibar Torras
Cap de l'Àrea de Planificació i Acció Territorial

Antoni Navarro i Cossío
Àrea de Planificació i Acció Territorial (APAT)

Mariona Abelló i Sala
Cap de la Secció de Protecció del PCI (APAT)

Coordinació: Mariona Abelló i Sala
Cap de la Secció de Protecció del PCI (APAT)

Redacció: Mariona Abelló i Sala
Cap de la Secció de Protecció del PCI (APAT)

Josep Girabal i Ros, arquitecte (APAT)

M. José Ruiz Ortega (APAT)

Gestió: M. José Ruíz Ortega (APAT)

Planimetria: Ajuntament de Barcelona

Fotografia: Mariona Abelló i Sala
Cap de la Secció de Protecció del PCI (APAT)

Josep Girabal i Ros, arquitecte (APAT)

Barcelona, abril 2007
/jd